Coimisiún na Scrúduithe Stáit

Scrúdú na hArdteistiméireachta, 2022

Scéim Marcála

Oideachas Reiligiúnach

Gnáthleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do dhaltaí ar úsáid scéimeanna marcála foilsithe

Níl sé i gceist go mbeidh scéimeanna marcála atá foilsithe ag Coimisiún na Scrúduithe Stáit ina ndoiciméid aonair. Is acmhainn riachtanach iad le haghaidh scrúdaitheoirí a gcuirtear oiliúint orthu maidir le léirmhíniú ceart a fháil ar an scéim agus cur i bhfeidhm ceart na scéime. Is éard atá i gceist leis an oiliúint seo, i measc nithe eile, samplaí marcála obair daltaí agus na marcanna a bhronntar a phlé, chun cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Ina dhiaidh sin déanann na Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na gceartaitheoirí chun cur i bhfeidhm comhsheasmhach agus cruinn na scéime marcála a chinntiú. Déanann an Príomhscrúdaitheoir maoirseacht ar an bpróiseas seo, le cabhair ó Phríomhscrúdaitheoir Comhairleach de ghnáth. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh maidir le cé acu ar cuireadh an scéim marcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa oibre iarrthóra nó nár cuireadh.

Is dréachtdhoiciméid iad scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim marcála roimh an scrúdú, ní chuirtear an scéim i gcrích go dtí go gcuireann ceartaitheoirí i bhfeidhm í ar obair iarrthóirí agus go mbailítear an t-aiseolas ó na ceartaitheoirí go léir agus go ndéantar é a mheas i bhfianaise réimse iomlán fhreagraí na n-iarrthóirí, leibhéal iomlán deacrachta an scrúdaithe agus an gá le comhsheasmhacht a chaomhnú ó thaobh caighdeáin de ó bhliain go bliain. Tá an scéim deiridh ar fáil sa doiciméad foilsithe sin, de réir mar a cuireadh i bhfeidhm í ar obair na n-iarrthóirí go léir.

I gcás scéimeanna marcála a chuimsíonn réitigh shamplacha nó freagraí samplacha, is fiú a thabhairt faoi deara nach bhfuil sé i gceist go mbeidh siad uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go mbeadh malairtí leagain agus leaganacha difriúla inghlactha. Ní mór do cheartaitheoirí gach freagra a mheas de réir a bhfiúntais, agus moltar dóibh dul i gcomhairle lena gCeartaitheoirí Comhairleacha i gcás amhrais.

Scéimeanna Marcála sa Todhchaí

Ba chóir aon tuairimí faoi scéimeanna marcála sa todhchaí bunaithe ar scéimeanna ón am atá thart a sheachaint. Cé go bhfuil na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, d'fhéadfadh sé go mbeadh athrú ar na sonraí a bhaineann le marcáil cineál faoi leith ceiste i bhfianaise fheidhm na ceiste sin sa scrúdú trí chéile in aon bhliain ar leith. Tá an fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir in aon bhliain ar leith cinneadh a dhéanamh ar conas is fearr a chinntiú go mbeidh measúnú cóir agus cruinn ar obair iarrthóirí agus chun a chinntiú go mbeidh comhsheasmhacht ann maidir le caighdeán an mheasúnaithe ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh sé go mbeadh athrú ar ghnéithe den struchtúr, mionsonraí agus cur i bhfeidhm na scéime marcála maidir le scrúdú faoi leith ó bhliain amháin go bliain eile gan fógra.

Réamhrá Ginearálta

Tá an measúnú ar Oideachas Reiligiúnach san Ardteistiméireacht Ardleibhéil bunaithe ar aidhmeanna, ar chuspóirí agus ar thorthaí gach roinne de shiollabas an Oideachais Reiligiúnaigh don Ardteistiméireacht a d’fhoilsigh an Roinn Oideachais agus Scileanna in 2003.

Nuair a ghrádaítear marc i scéim mharcála an scrúdaithe, bronntar an marc do fhreagra an iarrthóra laistigh de raon ó shármhaith go han-mhaith, maith, réasúnta, lag, an-lag agus gan grád ar bith. In go leor cásanna ní thugtar ach príomhfhrásaí ina bhfuil an t-eolas agus na smaointe a chaithfidh a bheith i bhfreagra an iarrthóra chun na marcanna sannta a thuilleamh. Caithfear focail, nathanna cainte nó frásaí a úsáid i gceart i gcomhthéacs agus níor cheart iad a bhréagnú, agus más léir go n-úsáidtear go mícheart iad nó go mbréagnaítear iad, ní féidir na marcanna a thabhairt.

Níl na tuairiscí, na sainmhínithe ná na pointí a thugtar sa scéim uileghabhálach agus is féidir glacadh le freagraí malartacha bailí eile. Más rud é go bhfuil tú neamhchinnte faoi bhailíocht freagra mhalartaigh, téigh i gcomhairle le do Scrúdaitheoir Comhairleach.

Scrúdú na hArdteistiméireachta - Oideachas Reiligiúnach
Marcáil ar líne
Nótaí Mínithe Deiridh don Scrúdú

Nóta mínithe	Cur síos	Arna Léiriú
MC ✓	Cód **MC** ✓ ar an imeall clé de fhreagarleabhar an iarrthóra.	An chéad píosa fianaise maidir le Critéir Mharcála na ceiste i bhfreagarleabhar an iarrthóra.
MC^{X}	Cód **MC**^{X} ar an imeall clé de fhreagarleabhair an iarrthóra.	Níl aon fhianaise maidir le Critéir Mharcála na ceiste i bhfreagarleabhar an iarrthóra.
[	Cód **]** ar an imeall clé de fhreagarleabhar an iarrthóra.	Tús de fhreagra dúblach do cheist ar bronnadh marcanna air cheana.
]	Cód **]** ar an imeall clé de fhreagarleabhar an iarrthóra.	Críoch de fhreagra dúblach do cheist ar bronnadh marcanna air cheana.
⌇	Cód ⌇ líne ingearach chorrach ar an imeall clé de fhreagarleabhar an iarrthóra.	Leathanach bán feicthe ag an scrúdaitheoir/ Níl aon fhianaise feicthe ag an scrúdaitheoir de fhreagra an iarrthóra ar an leathanach seo.

AONAD A hAON

Caithfidh iarrthóirí codanna (a) agus (b) a fhreagairt ó **cheann amháin** de na trí cheist seo a leanas.

Roinn A Ceist 1 (a)
Tabhair breac-chuntas ar conas is féidir tuiscint den chineál céanna ar Dhia a fháil sna reiligiúin seo:
● An Chríostaíocht ● An tIoslamachas ● An Giúdachas 40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth tuiscint ar choincheap Dé/an diagacht trí eolas cruinn a leagan amach ar chosúlacht sa tuiscint ar Dhia atá le fáil sna reiligiúin atá liostaithe sa cheist m.sh.

- Le sonrú sna trí reiligiún aondiacha go léir tá creideamh in aon Dia amháin. Samhlaítear an Dia seo mar an té a chruthaigh gach uile rud agus é lách agus trócaireach srl.
- Srl.

Nóta: Glac le tagairt intuigthe do na reiligiúin liostáilte sa cheist.

A 1 (a)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — cosúlacht sa tuiscint atá acu ar Dhia sna reiligiúin atá liostáilte	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - chun eolas cruinn a leagan amach	eolas leagtha amach go sármhaith	eolas leagtha amach go han-mhaith	eolas leagtha amach go maith	roinnt eolais leagtha amach	is beag an t-eolas atá leagtha amach	is an-beag an t-eolas atá leagtha amach/ní leagtar eolas amach
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0

Roinn A Ceist 1 (b)
Déan cur síos ar shamplaí den chaoi a raibh ról ag an ildiachas sna scéalta in dhá cheann de na reiligiúin atá luaite i gcuid (a) thuas. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth eolas ar choincheapa an aondiachais agus an ildiachais trí chuntas cruinn a thabhairt ar an gcaoi a raibh ról ag creideamh ina lán déithe i scéalta dhá reiligiún atá liostaithe i gcuid (a) den cheist e.g.

- An Chríostaíocht – bunaithe ag am nuair a bhí an Phalaistín faoi riail na Róimhe a raibh creidimh ildiacha acu; bunaíodh cuid de na chéad phobail Chríostaí in áiteanna a bhain le cleachtais ildiacha e.g. Teasaloinicé srl.
- An tIoslamachas - In aimsir Mhahamad bhí daoine i Meice ag adhradh go leor déithe; bhí Mahamad ag seanmóireacht agus ba í an teachtaireacht a bhí aige ná nach bhfuil ach Dia amháin amháin srl.
- An Giúdachas – Bunaíodh Cúnant Abrahám leis an Tiarna (YHWH) ag am nuair a creideadh go forleathan i go leor déithe sa Chanán srl.

A 1 (b)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — an ról a bhí ag an tuiscint go raibh go leor déithe ann i scéalta an dá reiligiún a liostaítear	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanac h	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - chun cuntas cruinn a thabhairt	Cuntas sármhaith	Cuntas an-mhaith	Cuntas maith	Cuntas éigin	is beag an cuntas a thugtar	is fíorbheag cuntas a thugtar/ní thugtar cuntas ar bith
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn A Ceist 2 (a)
Bíonn ról tábhachtach ag siombailí sa chumarsáid idir dhaoine.
Pléigh an fhianaise leis an ráiteas thuas, agus déan tagairt do dhá shampla den chaoi a n-úsáideann daoine an lae inniu siombailí lena gcuardach ar bhrí na beatha a léiriú. 20M x2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth tuiscint ar theanga shiombalach trí thátail a bhaint agus iad a iniúchadh faoi dhá shampla de conas mar a bhaineann daoine ar thóir bhrí na beatha sa lá atá inniu leas as siombailí chun cur síos a dhéanamh ar a gcuardach m.sh.

- Tá sé níos éasca coincheapa teibí a mhíniú le siombailí m.sh. cuireann comhartha na croise in iúl an creideamh Críostaí go bhfuil Dia ann i dtrí fhoirm ag an am céanna srl.
- Cuireann siombailí brí agus mothúchán domhain in iúl a bheadh sé ródheacair chun é a chur in iúl i bhfocail go minic m.sh. fáinne pósta á chaitheamh ag duine chun an tiomantas síoraí don ghrá idir lánúin phósta a chur in iúl go mbeadh sé deacair é a chur in iúl mura n-úsáidtear ach focail ina n-aonar srl.

Nóta: Glac le freagraí tuairisciúla agus tagairt intuigthe do dhul ar thóir bhrí na beatha.

A 2 (a)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC dhá shampla den leas a bhaintear as siombailí chun an cuardach i ndiaidh bhrí na beatha a chur in iúl.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - iniúchadh a dhéanamh ar thátail chomh maith le tátail a bhaint	Iarracht den scoth ó thaobh iniúchadh a dhéanamh ar thátail chomh maith le tátail a bhaint	Iarracht an-mhaith ó thaobh iniúchadh a dhéanamh ar thátail chomh maith le tátail a bhaint	Iarracht mhaith ó thaobh iniúchadh a dhéanamh ar thátail chomh maith le tátail a bhaint	Roinnt fianaise le sonrú d'iniúchadh a dhéanamh ar thátail chomh maith le tátail a bhaint	Is beag fianaise atá le sonrú d'iniúchadh a dhéanamh ar thátail chomh maith le tátail a bhaint	Is fíorbheag fianaise atá le sonrú d'iniúchadh a dhéanamh ar thátail chomh maith le tátail a bhaint
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/ earráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn A Ceist 2 (b) (i)
Samhlaigh go raibh Sócraitéas faoi agallamh inniu faoina thuairimí ar — cuspóir agus aidhm na beatha…
Ón eolas atá agat faoi thuairimí Shócraitéas ar chuspóir agus aidhm na beatha, tabhair achoimre ar a ndéarfadh sé mar fhreagra ar na ceisteanna seo, dar leat:
Cén fáth ar chuir tú béim ar do thuairimí ar chuspóir agus aidhm na beatha don phobal sa tSean-Ghréig le do linnse? 20M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra iontach eolas ar mhachnamh fealsúnach na Sean-Ghréige trí eolas cruinn a leagan amach faoi cén fáth go raibh smaointe Shócraitéas faoi chuspóir agus faoi aidhm na beatha ábhartha do lucht a linne sa tSean-Ghréig m.sh.

- Bhí Sócraitéas i gcoinne na Sofaistí a d'áitigh nach raibh a leithéid de rud ann agus leas iomlán; rinne Sócraitéas an cás ar son oibiachtúlacht na luachanna amhail ceartas, maitheas, agus fírinne, a rá go bhféadfaí iad a bhaint amach trí shaol chóir a chaitheamh srl.
- Thug Sócraitéas a ndúshlán do mhuintir na Sean-Ghréige trí dul i mbun sraith de dhialóga ar mhaithe le teacht ar an bhfírinne faoi conas gur cheart do dhuine saol maith agus morálta a chaitheamh srl.
- Srl.

A 2 (b) (i)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — Ábharthacht thuairimí Shócraitéas faoi chuspóir agus faoi aidhm na beatha do phobal Sean-Ghréagach a linne	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - leagadh amach an eolais	eolas leagtha amach go sármhaith	eolas leagtha amach go han-mhaith	eolas leagtha amach go maith	roinnt eolais leagtha amach	is beag an t-eolas atá leagtha amach	is an-beag an t-eolas atá leagtha amach/ní leagtar eolas amach
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 marc	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn A Ceist 2 (b) (ii)
Samhlaigh go raibh Sócraitéas faoi agallamh inniu faoina thuairimí ar — cuspóir agus aidhm na beatha…
Ón eolas atá agat faoi thuairimí Shócraitéas ar chuspóir agus aidhm na beatha, tabhair achoimre ar a ndéarfadh sé mar fhreagra ar na ceisteanna seo, dar leat:
Conas a chuideodh do thuairimí ar chuspóir agus aidhm na beatha le daoine an lae inniu ann agus iad ag cuardach bhrí na beatha? 20M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth eolas ar mhachnamh fealsúnach na Sean-Ghréige trí eolas cruinn a leagan amach faoi conas is féidir le smaointe Shócraitéas faoi aidhm agus faoi chuspóir na beatha cabhrú le lucht na linne seo dul ar thóir bhrí na beatha m.sh.

- Mhúin Sócraitéas go bhfuil cuspóir agus aidhm ag an saol, i.e. maireachtáil go suáilceach, rud a d'fhéadfadh a bheith cabhrach do dhaoine sa lá atá inniu ann ó thaobh cuspóir a aimsiú ina saol féin srl.
- Déanann Sócraitéas daoine a spreagadh freisin chun na luachanna agus na tuiscintí a shíltear a bheith ann a cheistiú, rud a d'fhéadfadh cabhrú le daoine sa lá atá inniu ann trí iad a spreagadh chun machnamh grinn a dhéanamh ar ghnásanna na linne seo srl.
- Srl.

A 2 (b) (ii)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — conas is féidir le smaointe Sócraitéas faoi chuspóir na beatha cabhrú le daoine sa lá atá inniu ann agus iad sa tóir ar bhrí na beatha?	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/ gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - leagadh amach an eolais	eolas leagtha amach go sármhaith	eolas leagtha amach go han-mhaith	eolas leagtha amach go maith	roinnt eolais leagtha amach	is beag an t-eolas atá leagtha amach	is an-beag an t-eolas atá leagtha amach/ní leagtar eolas amach
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 marc	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn A Ceist 3 (a)
Uaireanta tagraíonn daoine sa lá atá inniu ann do bhraistint na 'naofachta', rud a chuidíonn leo agus iad sa tóir ar bhrí na beatha.
Déan cur síos ar dhá shampla den chaoi a bhféadfadh braistint na 'naofachta' cuidiú le duine agus é/í sa tóir ar bhrí na beatha. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth tuiscint ar spioradáltacht i gcultúr na linne seo trí chuntas cruinn a thabhairt ar dhá shampla ar conas is féidir le braistint de 'naofacht' cabhrú le duine agus é/í ag iarraidh teacht ar bhrí na beatha m.sh.

- D'fhéadfadh daoine sa lá atá inniu ann iompú ar an naofacht, d'fhonn brí sa saol a aimsiú ar bhealach níos doimhne nach bhfuil chomh héadrom sin seachas dul i muinín gnéithe ábharaíocha an tsaoil srl.
- Is féidir le paidreoireacht, machnamh, oilithreacht srl. an deis a thabhairt do dhaoine brí a chuardach ina saol féin srl.
- Srl.

Nóta: Glac le tagairt intuigthe do dhul ar thóir bhrí na beatha.

A 3 (a)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — Dhá shampla den chaoi a bhféadfadh braistint na 'naofachta' cuidiú le duine agus é/í sa tóir ar bhrí na beatha.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) chun cuntas cruinn a thabhairt	Cuntas sármhaith	Cuntas an-mhaith	cuntas maith	cuntas éigean	is beag an cuntas a thugtar	is fíorbheag cuntas a thugtar/ní thugtar cuntas
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 marc x 2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn A Ceist 3 (b)

Tabhair breac-chuntas ar conas a thabharfaí aghaidh ar cheist faoi bhrí na beatha ó thaobh gach ceann de na dearcthaí seo: ●An tAindiachas●An tAgnóiseachas 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra den scoth léirthuiscint ar chruinneshamhlacha neamhreiligiúnacha trí eolas cruinn a leagan amach ar cén freagra a bheadh ag an aindiachas agus an agnóiseachas ar cheist faoi bhrí na beatha m.sh.

- Aindiachas – an dearcadh gurb é an bás deireadh an tsaoil agus nach bhféadfadh an corp ná an chomhfhiosacht leanúint ar aghaidh mar níl sé sin indéanta de réir dhlíthe na fisice srl.
- Agnóiseachas – an dearcadh nach féidir fios a bheith againn faoi cad a tharlaíonn tar éis bás a fháil mar níl an eolaíocht ná an réasún in ann míniú a thabhairt air srl.

Nóta: Glac le tagairt intuigthe do cheist faoi bhrí na beatha.

A 3 (b)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — cén freagra a thabharfadh an t-aindiachas agus an t-agnóiseachas ar cheist faoi bhrí na beatha	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - leagadh amach an eolais	eolas leagtha amach go sármhaith	eolas leagtha amach go han-mhaith	eolas leagtha amach go maith	roinnt eolais leagtha amach	is beag an t-eolas atá leagtha amach	is an-beag an t-eolas atá leagtha amach/ní leagtar eolas amach
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

AONAD A DÓ

Ní mór d'iarrthóirí dhá cheann ar bith de chodanna: a), b), c) a fhreagairt as ceann **amháin** de na trí roinn seo a leanas.

Roinn B (a)
Tabhair breac-chuntas ar dhá shlí ar ghabh teagasc Íosa Nazórach lena linn féin dúshlán ar údaráis pholaitiúla na Róimhe sa Phalaistín. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth tuiscint ar an gcomhthéacs polaitiúil sa Phalaistín i ré Íosa trí eolas cruinn a leagan amach ar dhá bhealach a raibh údaráis pholaitiúla na Róimhe sa Phalaistín faoi bhagairt ag teagasc Íosa ó Nazarat le linn a shaoil m.sh.

- Thabharfadh teagasc Íosa a dhúshlán don struchtúr sóisialta céimlathach docht a bhí ag na Rómhánaigh srl.
- Breathnaíodh ar bhriathar Íosa faoi Ríocht Dé mar dhúshlán díreach do chumhacht agus d'údarás Chaesair, duine ar cheap na Rómhánaigh gurb eisean an t-aon Rí é srl.
- Srl.

B (a)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — dhá chúis a cheap údaráis pholaitiúla na Róimhe go raibh siad faoi bhagairt ag teagasc Íosa.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - leagadh amach an eolais	eolas leagtha amach go sármhaith	eolas leagtha amach go han-mhaith	eolas leagtha amach go maith	roinnt eolais leagtha amach	is beag an t-eolas atá leagtha amach	is an-beag an t-eolas atá leagtha amach/ní leagtar eolas amach
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/ earráidí substaintiúla ann
20 marc x 2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn B (b)
Scrúdaigh an tionchar a bhí ag bás agus aiséirí Íosa ar a chéad deisceabail i gcás dhá cheann acu seo: ● Feasacht Pobail ● Braistint Mhisin
● Tuiscint ar Íosa mar Idirghabhálaí an tSlánaithe. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth tuiscint ar Íosa ó Nazarat trí fhéachaint go grinn ar an tionchar a bhí ag a bhás agus a aiséirí ar na chéad deisceabail ar dhá cheann de na bealaí atá liostaithe sa cheist m.sh.

- Feasacht pobail - an tábhacht a bhain le gach a raibh acu a roinnt lena chéile agus a chinntiú nach raibh aon duine sa phobal i ngátar srl.
- Braistint Mhisin – Thug an t-ordú a thug Íosa go ndéanfaí deisceabail as cách ugach do na deisceabail dul amach sa saol ag seanmóireacht faoi Íosa mar an Tiarna a tháinig ar ais ó na mairbh srl.
- Idirghabhálaí an tslánaithe - tar éis bháis agus aiséirí Íosa bhí muinín ag na deisceabail as arís, chreid siad gurb é an Slánaitheoir é agus chrom siad ar theidil nua a úsáid (Tiarna, Idirghabhálaí, Mac Dé) srl.

Nóta: Glac le tagairt intuigthe do dhá bhealach liostáilte sa cheist.

B (b)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — dhá bhealach (as na cinn atá liostáilte) ina ndeachaigh bás agus aiséirí Íosa i bhfeidhm ar na chéad deisceabail a bhí aige.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scil(eanna) féachaint go grinn	súil ghéar caite go sármhaith	súil ghéar caite go han-mhaith	súil ghéar caite go maith	súil ghéar caite go pointe	súil ghéar caite go lag	súil ghéar caite go han-lag/gan súil ghéar caite
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 marc x 2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn B (c)
Déan cur síos ar dhá ní a raibh tionchar acu ar phobail Chríostaí an lae inniu ar fhilleadh dóibh ar bhunteachtaireacht Íosa Nazórach. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth tuiscint ar an gCríostaíocht trí chuntas cruinn a thabhairt ar dhá shlí ina bhfuil filleadh ar bhuntheachtaireacht Íosa ó Nazarat tar éis dul i bhfeidhm ar phobail Chríostaí sa lá atá inniu m.sh.

- Trí Trócaire agus Christian Aid oibríonn sainchreidimh de chuid na Críostaíochta i dtíortha i mbéal forbartha agus aithris á dhéanamh acu ar mhisean Íosa earraí a roinnt mar rogha eile ar rachmas a charnadh srl.
- Grúpaí Staidéir Bíobla – Cruinníonn Críostaithe le chéile chun foghlaim faoi agus éisteacht le scéalta faoi Chríost agus na rudaí a theagasc sé, rudaí a thugann a ndúshlán do Chríostaithe a saoil a chaitheamh sa lá atá inniu ann mar a chaith Íosa a shaol fadó srl.
- Srl.

B (c)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — Dhá bhealach ina bhfuil filleadh ar bhunteachtaireacht Íosa ó Nazarat tar éis dul i bhfeidhm ar phobail Chríostaí	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) chun cuntas cruinn a thabhairt	Cuntas sármhaith	Cuntas an-mhaith	cuntas maith	cuntas éigean	is beag an cuntas a thugtar	is fíorbheag cuntas a thugtar/ní thugtar cuntas
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 marc x 2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn C (a)
Roghnaigh reiligiún amháin as Liosta A agus reiligiún amháin as Liosta B thíos:
Liosta A: ● An Chríostaíocht ● An Giúdachas
Liosta B: ● An Búdachas ● An Hiondúchas ● Ioslam
Cuir síos ar dheasghnáth amháin as gach ceann de na reiligiúin a roghnaigh tú as Liosta A agus Liosta B thuas, a chomórann an ócáid a dtagann ball nua isteach ina bpobal. 20M x2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth tuiscint ar thraidisiúin reiligiúnacha trí chuntas cruinn a thabhairt ar dheasghnátha a dhéanann ceiliúradh ar iontráil baill nua in dhá reiligiún atá liostaithe sa cheist m.sh.
Liosta A:

- An Chríostaíocht – Baisteadh; de ghnáth déantar an leanbh a ungadh le olaí agus a ghlanadh le huisce naofa, cuirtear clóca bán thart ar é/í ansin chun bheith ina shiombail ar ghlaineacht srl.
- An Giúdachas – Brit Milah, searmanas timpeallghearrtha do bhuachaill Giúdach ocht lá d'aois a mbíonn Mohel i bhfeighil air agus paidreacha is beannachtaí speisialta á rá le linn don leanbh a ainmniú srl.

Liosta B

- An Búdachas - searmanas ainmnithe sa Teampall áitiúil ina ndéanfaidh baill den sangha cantaireachtaí speisialta; siltear céir leáite isteach i mbabhla uisce; déantar bláthanna a ofráil srl.
- Hiondúchas - ceiliúrtar an searmanas ainmnithe 12 lá tar éis bhreith an linbh. Scríobhann an t-athair ainm dia an teaghlaigh, ainm agus d(h)áta breithe an linbh ar phláta speisialta. Deireann sé ainm an linbh i gcogar i gcluais dheis an linbh ansin srl.
- Ioslam – Searmanas Aqiqah nuair a bhíonn an leanbh seacht lá d'aois; bearrtar ceann an linbh agus tugtar meáchan na gruaige in airgead do na boicht; baisteann tuismitheoirí ainm ar a leanbh; ní mór timpeallghearradh a dhéanamh ar bhuachaillí srl.

Nóta: Glac le tagairt intuigthe doinsealbhú baill nua sna dhá reiligiúin liostáilte sa cheist.

C (a)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC - dhá dheasghnáth a dhéanann ceiliúradh ar bhaill nua a insealbhú isteach i ndá reiligiún ón liosta	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - chun cuntas cruinn a thabhairt	Cuntas sármhaith	Cuntas an-mhaith	cuntas maith	cuntas éigean	is beag an cuntas a thugtar	is fíorbheag cuntas a thugtar/ní thugtar cuntas
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 marc x 2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn C (b)

Breac achoimre ar bhunús agus ar phríomhchreidiúintí reiligiúnacha ceann amháin acu seo: ● Reiligiún Traidisiúnta Afracach ● Reiligiún Síneach ● Gluaiseacht Reiligiúnach Nua ● Creideamh Baha'i ● Reiligiún Suíceach 40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra den scoth eolas ar ghluaiseacht reiligiúnach nua nó ar thraidisiún beo eile trí eolas cruinn a leagan amach ar bhunús agus ar chreideamh reiligiúnach aon reiligiúin/gluaiseachta amháin a liostaítear sa cheist e.g.

- Reiligiún Traidisiúnta Afracach – is féidir bunús a rianú siar go dtí a thraidisiúin bhéil, go creidimh reiligiúnacha ildiachais den chuid is mó, maisc, clocha, drumaí a úsáid srl. is féidir naofacht a bheith ag baint leo mar is léiriú iad ar spiorad a bheith i láthair agus seans go mbeidh siad ina gcosaint ar olc srl.
- Reiligiún Síneach – is féidir é a rianú siar go saothar Chonfúicias; é bunaithe ar thuiscint go bhfuil toil diaga ann lena gcaithfidh deisceabail ómós a thabhairt di srl.
- Gluaiseacht Reiligiúin Nua - 'nua' sa mhéid is go gcuireann siad iad féin i láthair mar rogha eile ar reiligiún institiúideach oifigiúil; 'cráifeach' sa mhéid is go maíonn siad go bhfuil fís reiligiúnach á tairiscint acu don domhan, agus go bhfuil siad in ann freagraí a thabhairt ar cheisteanna bunúsacha an tsaoil; m.sh. Chreid Charles Taze Russell, an té a bhunaigh na Finnéithe Iehova i dtreo dheireadh na 1800idí, gur cheart an Bíobla a léirmhíniú go litriúil agus gurb é an t-aon bhealach amháin chun slánú a bhaint amach ná chun stíl mhaireachtála mhorálta faoi dhiansmacht a chaitheamh atá dílis do theagasc Íosa srl.
- Creideamh Baha'i – is féidir bunús an chreidimh Baha'i a rianú siar go dtí Ali Mahamad agus Mirza-Hoseyn'Ali Nuri (Baha'u'llah); creideann siad gurb é an Baha'u'llah an té atá tofa ag Dia; caithfidh na baill staidéar a dhéanamh ar gach téacs reiligiúnach ar mhaithe le tuiscint a fháil ar conas a chomhlíonann Baha'u'llah tairngreachtaí níos luaithe srl.
- Creideamh na Suíceach – is féidir é a rianú siar go dtí na deich ngúrú, ag tosú le Gúrú Nanak; creideann siad go príomha sna trí dhualgas agus is iad sin Dia a thabhairt chun cuimhne, oibriú go macánta agus a bheith trócaireach srl.

Nóta: Ceadaigh freagraí tuairisciúla.

C (b)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC eolas ar an mbunú agus dhá chreideamh reiligiúnach nó níos mó d'aon reiligiún/ ghluaiseacht atá liostaithe.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - leagadh amach an eolais	Eolas den scoth	eolas an-mhaith	eolas bailí	roinnt eolais	beagán eolais)	fíorbheagán/ gan aon eolas
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/ earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0

Roinn C (c)
Scrúdaigh an ról a imríonn dialóg idirchreidmheach sa chaidreamh idir reiligiún amháin as Liosta A agus reiligiún amháin as Liosta B thíos:
Liosta A: ● An Chríostaíocht ● An Giúdachas
Liosta B: ● An Búdachas ● An Hiondúchas ● Ioslam 40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth léirthuiscint ar thábhacht an chomhphlé idirchreidimh trí bhreathnú go géar ar an ról a bhíonn ag idirphlé idirchreidmheach sa chaidreamh idir an dá reiligiún a roghnaítear sa cheist m.sh.

- An Chríostaíocht & Ioslam m.sh. Rinne an Pápa Eoin Pól II sa bhliain 1985 tagairt do Chaitlicigh agus do lucht leanúna an Ioslaim mar 'deartháireacha agus deirfiúracha i gcreideamh Abrahám' srl.
- Giúdachas & Ioslam e.g. An Cumann um Theacht le Chéile Idirchreidimh − tagann lucht leanúna an Ioslaim agus an Ghiúdachais le chéile chun féilte reiligiúnacha a cheiliúradh, mar shampla an troscadh (Iftar) le linn Ramadan Srl.
- Srl.

C (c)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — an ról a bhíonn ag comhphlé idirchreidimh sa chaidreamh idir dhá cheann de na reiligiúin atá liostaithe	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - súil ghéar a chaitheamh	súil ghéar a caite go sármhaith	súil ghéar a caite go han-mhaith	súil ghéar a caite go maith	súil ghéar a caite go pointe	súil ghéar a caite go lag	súil ghéar a caite go han-lag/gan súil ghéar caite
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0

Roinn D (a)

● An Teaghlach ● Piaraí ● Reiligiún

Cuir síos ar an ról a dtig le dhá cheann acu seo thuas a imirt ar fhorbairt mhorálta duine. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra den scoth tuiscint ar fhorbairt mhorálta trí chuntas cruinn a thabhairt ar conas is féidir le dhá fhoinse atá liostaithe sa cheist (teaghlach, piaraí, reiligiún) páirt a ghlacadh i bhforbairt mhorálta duine m.sh.

- An Teaghlach – duine a mhúnlú ó aois an-óg gníomhú ar mhaithe le leas daoine eile agus aird a bheith acu ar iarmhairtí a gcuid gníomhartha srl.
- Piaraí – is féidir le gnásanna an tsochaí agus dearbhú daoine eile dul i bhfeidhm ar thuiscint an duine faoi cad atá ceart is cóir sa saol srl.
- Reiligiún – Má lorgaíonn duine treoir ó chód morálta nó ó theagasc i dtéacs naofa tá seans maith go bhfaightear samplaí iontu maidir le conas gníomhú go morálta i gcásanna éagsúla srl.

Nóta: Glac le freagraí tuairisciúla agus tagairt intuigthe d'fhorbairt mhoráltacht duine a mhúnlú.

D (a)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — conas a théann dhá cheann de na foinsí liostaithe (teaghlach,piaraí, reiligiún) i bhfeidhm ar fhorbairt mhorálta	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/ gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) chun cuntas cruinn a thabhairt	Cuntas sármhaith	Cuntas an-mhaith	cuntas maith	cuntas éigean	is beag an cuntas a thugtar	is fíorbheag cuntas a thugtar/ní thugtar cuntas
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil /earráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn D (b)

Breac achoimre ar conas a dtabharfá faoi cad atá ceart agus cad atá mícheart maidir le saincheist a chinneadh agus tú ag tarraingt ar dhá cheann de na teoiricí/fealsúnachtaí morálta seo: ● Eitic Dhualeolaíochta ● Héadónachas ● Dlí Nádúrtha ● Eitic Theileolaíoch ● Fóntachas ● Eitic Suáilcí 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra den scoth eolas ar theoiricí morálta á gcur i ngnímh trí eolas cruinn a leagan amach ar conas mar a rachadh dhá cheann de na teoiricí morálta atá liostaithe i bhfeidhm ar dhuine agus cinneadh á dhéanamh aige/aici faoi cad atá ceart agus éigeart maidir le saincheist m.sh.

- Eitic Dhualeolaíochta – an dearcadh go bhfuil sé de dhualgas ar dhaoine cloí le gach dlí/cód srl.
- Héadónachas – an tuairim gurb é an gníomh ceart atá le déanamh ná an gníomh a mbeidh an toradh is taitneamhaí air srl.
- Dlí Nádúrtha – an tuairim gur féidir le duine idirdhealú a dhéanamh idir ceart agus éigeart trí dul i muinín na réasúnaíochta chun machnamh a dhéanamh ar an nádúr srl.
- Eitic Theileolaíoch – an tuairim go meastar gníomh a bheith ceart nó mícheart i bhfianaise a n-iarmhairtí; má tá sé cabhrach ó thaobh duine a bhogadh i dtreo an sprioc nó an aidhm is mó atá acu srl.
- Fóntachas – an tuairim gurb é an rud atá ceart in aon chás faoi leith ná an gníomh a dhéanfaidh an leas is mó don líon is mó daoine srl.
- Eitic Suáilcí – an dearcadh gurb ionann an rud ceart a dhéanamh in aon chás faoi leith agus an rud a chabhraíonn le duine maireachtáil go suáilceach srl.

D (b)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — Conas a théann dhá theoiric mhorálta i mbun cinneadh a dhéanamh faoi atá ceart agus mícheart maidir le saincheist.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - leagadh amach an eolais	eolas leagtha amach go sármhaith	eolas leagtha amach go han-mhaith	eolas leagtha amach go maith	roinnt eolais leagtha amach	is beag an t-eolas atá leagtha amach	is an-beag an t-eolas atá leagtha amach/ní leagtar eolas amach
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 marc x 2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn D (c)
Scrúdaigh an chaoi a dtabharfadh duine atá aibí go morálta faoi cad atá ceart agus cad atá mícheart a chinneadh maidir le ceann amháin de na saincheisteanna seo:
● Coireacht agus Pionós ● Eitic Mhíochaine ● Polaitíocht agus Eacnamaíocht
● Caidreamh agus Gnéasacht ● Foréigean agus Cogadh 40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth feasacht ar shaincheisteanna morálta trí bhreathnú go géar ar an gcaoi a rachadh duine atá aibí ó thaobh moráltachta de i ngleic le cinnteoireacht faoi cad atá ceart agus mícheart maidir le ceann de na saincheisteanna a liostaítear sa cheist m.sh.

- Coireacht agus Pionós – d'fhéadfadh duine soilíosach cur i gcoinne dlí éagórach más léir dóibh go bhfuil sé de dhualgas orthu leas an uile dhuine a chur chun cinn srl.
- Eitic Mhíochaine – d'fhéadfadh duine atá aibí ó thaobh na moráltachta dul i gcomhairle le cóid mhorálta, le múineadh na n-údarás morálta, srl. agus cinneadh á dhéanamh maidir le cé acu ar cheart dóibh glacadh le nó cur i gcoinne deireadh a chur le saol duine ar mhaithe le tuilleadh fulaingthe a chosc srl.
- Polaitíocht agus Eacnamaíocht – d'fhéadfadh duine soilíosach oibriú i dtreo cothromaíocht a bhaint amach idir cearta an duine aonair agus an leas coiteann srl.
- Caidrimh agus Gnéasacht – a d'fhéadfadh duine atá aibí ó thaobh na moráltachta de obair ar mhaithe le meas i leith comhionannais do chách a chur chun cinn srl.
- Cogaíocht agus Foréigean– ba dhual do dhuine atá aibí ó thaobh na moráltachta nahiarmhairtí a thabhairt san áireamh agus cinneadh á dhéanamh maidir le húdar a bheith lecogaíocht/ foréigean i gcúinse ar bith srl.

Nóta: Glac le freagraí tuairisciúla; an modh RÉALTA/ ÉISTEACHT; tagairt intuigthe don chur chuige a tógadh i leith cinnteoireachta srl.

D (c)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — conas a rachadh duine soilíosach i mbun cinneadh morálta a dhéanamh maidir le saincheist ón liosta	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - súil ghéar a chaitheamh	súil ghéar caite go sármhaith	súil ghéar caite go han-mhaith	súil ghéar caite go maith	súil ghéar caite go pointe	súil ghéar caite go lag	súil ghéar caite go han-lag/gan súil ghéar caite
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0

AONAD A TRÍ

Caithfidh iarrthóirí freagra a thabhairt ar chuid a) nó ar chuid b) ó cheann **amháin** de na ceithre roinn seo a leanas.

Roinn F (a) (i)
Úsáid samplaí agus mínigh an difríocht idir neamhfhoréigean mar stíl mhaireachtála agus neamhfhoréigean mar agóid. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth tuiscint ar dhearcthaí ar cheartas agus ar shíocháin trí chúis chruinn a thabhairt a thugann míniúar an difríocht idir neamhfhoréigean mar stíl mhaireachtála agus neamhfhoréigean ar bhonn agóide, agus leas á mbaint as samplaí m.sh.

- Nuair a ghlacann duine neamhfhoréigean chuige/chuicí féin mar mhodh maireachtála is léiriú é go bhfuil an neamhfhoréigean mar dhlúthchuid dá f(h)ealsúnacht saoil m.sh. síochánachas srl.
- Is éard atá i gceist le neamhfhoréigean ar bhonn agóide ná agóid a dhéanamh i gcoinne staid éagórach ar bhealach síochánta m.sh.. slógadh ag a ndéantar agóidíocht go síochánta in aghaidh fiacha i dtír i mbéal forbartha srl.

Nóta: Glac le tagairt intuigthe do shamplaí.

F (a) (i)	SÁRMHAITH	AN - MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — fáthanna is cúis le difríocht a bheith idir neamhfhoréigean mar mhodh maireachtála agus neamhfhoréigean mar agóid.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) eolas cruinn leagtha amach	Fáthanna den scoth	Fáthanna an-mhaith	Fáthanna maithe	roinnt fáthanna	is beag fáth a thugtar	is fíorbheag fáth a thugtar/ní thugtar fáth ar bith
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0
20 marc x 2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn F (a) (ii)

● Neamhfhoréigean mar Stíl Mhaireachtála ● Neamhfhoréigean mar Agóid

Déan cur síos ar shampla den chaoi ar úsáideadh ceann amháin de na cineálacha neamhforéigin thuas chun síocháin a chruthú san áit a raibh coimhlint. 40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra den scoth eolas ar dhearcthaí reiligiúnacha ar cheartas agus ar shíocháin trí chuntas cruinn a thabhairt ar an gcaoi ar úsáideadh neamhfhoréigean mar stíl mhaireachtála nó neamhfhoréigean ar bhonn agóide d'fhonn síocháin a thabhairt chuig cás ina raibh daoine in adharca a chéile m.sh.

- Neamhfhoréigean mar Stíl Mhaireachtálaaitheasc an Dalai Lama i ndiaidh tubaiste 9/11 i Nua Eabhrac in 2001 srl.
- Neamhfhoréigean mar Agóid — Chuir an Dochtúir Martin Luther King i gcoinne idirdhealú ciníoch trí agóidí síochánta a chur ar bun srl.

F (a) (ii)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — conas a úsáideadh neamhfhoréigean mar stíl mhaireachtála nó neamhfhoréigean mar agóid chun síocháin a thabhairt chuig cás ina raibh daoine in adharc a chéile	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) – chun cuntas cruinn a thabhairt	Cuntas sármhaith	Cuntas an-mhaith	cuntas maith	cuntas éigean	is beag an cuntas a thugtar	is an-bheag an cuntas a thugtar/ní thugtar cuntas
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0

Roinn F (b) (i)

● An Chóir mar Chur Chun Cinn na Cothroime ● An Chóir mar Ghaol Ceart

Breac achoimre ar an láidreacht agus an laige ar leith a bhaineann le gach ceann de na tuiscintí thuas ar an gcóir, agus dea-chaidreamh idir dhaoine á chur chun cinn. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra den scoth eolas ar dhearcthaí ar cheartas trí eolas cruinn a leagan amach ar phríomh-láidreacht agus ar phríomh-laige maidir le dea-chaidreamh a chothú idir daoine i ngach ceann de na tuiscintí ar an gceartas atá liostaithe sa cheist m.sh.

- An Chóir mar Chur Chun Cinn na Cothroime – tá na cearta céanna ag gach duine beag beann ar inscne, cine srl. Láidreacht: cuireann sé cómhaireachtáil shíochánta chun cinn srl.; Laige: tá gá le hidirdhealú dearfach ar uairibh srl.
- An Chóir mar Ghaol Ceart – sraith caidrimh atá curtha san ord ceart; Neart: cuireann sé comhionannas agus meas ar gach duine sa tsochaí chun cinn; Laige: cuireann éagóir bac ar chaidreamh maith & ceart srl.

F (b) (i)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — an láidreacht agus an laigeacht atá aige ó thaobh dea-chaidreamh idir dhaoine á chur chun cinn maidir leis na tuiscintí ón liosta ar cad is ceartas ann	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) – chun eolas cruinn a leagan amach	Eolas den scoth	eolas an-mhaith	eolas bailí	roinnt eolais	beagán eolais	fíorbheagán/ gan aon eolas
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 Marcx2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn F (b) (ii)

● An tSabóid, Schmittah agus an Iubhaile sa Ghiúdachas ● Cúig Fhoraithne an Bhúda
● Leasionadaí Rí an Domhain in Ioslam

Úsáid samplaí agus scrúdaigh conas is féidir tionchar dhá cheann de na teagaisc reiligiúnacha thuas a fheiceáil in iompar creidmheach an lae inniu. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra den scoth tuiscint ar theagasc na mórthraidisiún reiligiúnach trí chíoradh a dhéanamh ar conas atá tionchar an dá theagasc reiligiúnach atá liostaithe sa cheist le sonrú sna samplaí d'iompar na gcreidmheach sa lá atá inniu ann m.sh.

- An tSabóid, Schmittah agus an Iubhaile sa Ghiúdachas – Seans go n-íosfadh creidmhigh go hinbhuanaithe agus go dtabharfaidís aire don domhan má ghlac siad leis an bprionsabal gur le Dia an domhan srl.
- Cúig Fhoraithne an Bhúda – d'fhéadfadh an smaoineamh go bhfuil sé mícheart dochar a dhéanamh d'aon neach beo dul i bhfeidhm ar Bhúdaigh sa mhéid is go n-éiríonn siad ina síochánaithe agus go staonann siad ó dhíobháil a dhéanamh d'aon duine nó d'ainmhí e.g. veigeatóireachas srl.
- Leasionadaí Rí an Domhain in Ioslam – an smaoineamh gur fhógair Allah go bhfuil sé de dhualgas ar gach duine aire a thabhairt don domhain a chruthaigh sé agus d'fhéadfadh sé sin dul i bhfeidhm ar chreidmhigh sa mhéid is go spreagann sé iad chun aire thabhairt don timpeallacht trí athchúrsáil a dhéanamh agus a n-astuithe carbóin a laghdú srl.

F (b) (ii)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — an tionchar atá ag dhá theagasc ón liosta mar atá le sonrú in iompar na gcreidmheach sa lá atá inniu ann	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) súil ghéar a chaitheamh	Sármhaith súil ghéar a chaitheamh	an-mhaith súil ghéar a chaitheamh	maith súil ghéar a chaitheamh	súil ghéar caite go pointe	súil ghéar caite go lag	is beag grinnscrúdú a dhéantar/ ní dhéantar grinnscrúdú ar bith
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 Marc x2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn G (a) (i)
Cuir i gcomparáid an fheidhm a bhíonn ag siombailí laistigh de na ceiliúrthaí sacraiminte/ sacraiminteacha in dhá shainchreidreamh Chríostaí san am i láthair. 20MX2/40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth tuiscint ar an sacraimint trí chuntas cruinn a thabhairt ar na cosúlachtaí agus/nó na héagsúlachtaí sa chaoi a bhfeidhmíonn siombailí laistigh den cheiliúradh sacraimintiúil/na sacraiminte de dhá shainchreideamh Chríostaí sa lá atá inniu ann m.sh.

- Cosúlachtaí – tá na sacraimintí feiceálach sna hEaglaisí Caitliceacha Rómhánacha agus Anglacánacha araon mar mhodh do chreidmhigh teacht ar ghrásta Dé; comharthaí seachtracha agus sofheicthe de ghrásta spioradálta inmheánach srl.
- Difríochtaí – An traidisiún Caitliceach Rómhánach – seacht sacraimint a thuigtear mar bhuaileadh le chéile le Críost. An Chomaoin Anglacánach – dhá shacraimint agus cúig mhinistreacht shacraimintiúlasrl.

Nóta: Glac le tagairt intuigthe do shainchreidimh Chríostaí

G (a) (i)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — cosúlachtaí agus/nó difríochtaí sa chaoi abh feidhmíonn siombailí laistigh den sacraimint /de na comórthaí sacraimintiúla de dhá shainchreidreamh Chríostaí	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) cuntas cruinn á thabhairt ar na cosúlachtaí agus/nó na difríochtaí	Cuntas den scoth a thabhairt ar na cosúlachtaí agus/nó difríochtaí	cuntas an-mhaith ar na cosúlachtaí agus/nó difríochtaí	cuntas maith ar na cosúlachtaí agus/nó na difríochtaí	cuntas éigin ar na cosúlachtaí agus/nó na difríochtaí	is beag cuntas a thugtar ar na cosúlachtaí agus/nó difríochtaí	is fíorbheag cuntas a thugtar/ní thugtar cuntas ar bith ar na cosúlachtaí agus/nó difríochtaí
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0
20 Marcx2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 – 0

Roinn G (a) (ii)
Cuir síos ar dhá thréith a bhaineann le 'eispéireas reiligiúnach', mar a thugtar air, agus ar an ról a imríonn machnamh sa chineál seo eispéiris. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth tuiscint ar nádúr an eispéiris reiligiúnaigh trí chuntas cruinn a thabhairt ar dhá thréith a bhaineann le 'heispéireas reiligiúnach' agus an ról a bhíonn ag dianmhachnamh in eispéireas den sórt seo m.sh.

- Is féidir le heispéireas ina bhfuil an chuma air go bhfuil duine tar éis an bheatha shaolta a shárú, a théann níos faide ná an saol ábharaíoch, an gaol idir an duine féin agus Dia/déithe/diaga a nochtadh; réimse nua brí a oscailt do dhaoine trí chur ina luí orthu machnamh a dhéanamh ar a n-áit sa domhan agus ar bhrí na beatha srl.
- Is féidir le heispéiris reiligiúnacha saol duine a athrú ó bhonn; ag cur ar a gcumas machnamh a dhéanamh ar ghaois, scéalta agus siombailí an phobail reiligiúnaigh d'fhonn léirmhíniú a fháil ar a gcuid taithí féin srl.
- Srl.

Nóta: Ceadaigh freagraí tuairisciúla.

G (a) (ii)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — dhá thréith a bhaineann le 'eispéireas reiligiúnach' agus an ról atá ag dianmhachnamh maidir le sin	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - chun cuntas cruinn a thabhairt	Cuntas sármhaith	Cuntas an-mhaith	cuntas maith	cuntas éigean	is beag an cuntas a thugtar	is fíorbheag cuntas a thugtar/ní thugtar cuntas
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 marc x 2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 – 0

Nó Roinn G (b) (i)
●Díthreabhacht ●Oilithreacht ●Poustinia ●Cúrsa Spioradálta
Déan cur síos ar cad atá i gceist le dhá cheann de na cineálacha adhartha rinnfheitheamhacha thuas. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth eolas ar na traidisiúin rinnfheithimh trí chuntas cruinn a thabhairt ar a bhfuil i gceist le dhá cheann de na traidisiúin rinnfheithimh atá liostaithe sa cheist m.sh.

- Díthreabhacht – cúlú go háiteanna ciúine d'fhonn tú féin a scoitheadh ó gach rud a d'fhéadfadh d'aird a tharraingt agus ó ghníomhaíochtaí laethúla d'fhonn machnamh agus paidreoireacht a dhéanamh srl.
- Oilithreacht – turas chuig áit naofa a mbaineann le duine nó imeacht a bhfuil tábhacht reiligiúnach leis; an tuairim go bhfuil Dia i láthair ar bhealach speisialta ag an láthair agus go bhfreagraíonn sé paidreacha achainí ann srl.
- Poustinia – an focal Rúisise ar fhásach; ag bogadh go dtí an fásach chun saol machnamhach a chaitheamh, cónaí i d'aonar ar an iargúil le go mbeifeá scoite ó gach rud a d'fhéadfaí d'aird a tharraingt srl.
- Cúrsa Spioradálta – tréimhse ama a chaitheamh ina n-aonar nó le daoine eile scartha ón ngnáthghnáthamh agus ó ghnáthghníomhaíocht ar mhaithe le díriú ar spioradáltacht, urnaí agus machnaimh srl.

G (b) (i)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — cad atá i gceist le dhá thraidisiún rinnfheithimh ón liosta	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) chun cuntas cruinn a thabhairt	Cuntas sármhaith	Cuntas an-mhaith	cuntas maith	cuntas éigean	is beag an cuntas a thugtar	is an-bheag an cuntas a thugtar/ní thugtar cuntas
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 marc x 2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn G (b) (ii)
Pléigh na cúiseanna a bhfuil tóir i measc daoine creidmheacha sa lá atá inniu ann ar dhá cheann de na cineálacha adhartha rinnfheitheamhacha a luadh i (b) (i) thuas. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth eolas ar thraidisiúin urnaí trí iniúchadh a dhéanamh agus trí thátail chruinne a bhaint faoin bhfáth a bhfuil tóir ar dhá cheann de na foirmeacha machnaimh adhartha i b(i) i measc daoine chreidmheacha sa lá atá inniu ann m.sh.

- Díthreabhacht – cuireann sé ar chumas daoine creidmheacha éalú ó ghriothal an saoil sa lá atá inniu ann agus machnamh a dhéanamh ar a gcreideamh ar shlí níos doimhne srl.
- Oilithreacht –d'fhéadfadh ábharthacht a bheith ag láthair bheannaithe do dhaoine reiligiúnacha sa lá atá inniu ann ar an mbonn go ndéanann sí forbairt reiligiúnach agus spioradálta a éascú in áit a bhfuil bainteach go dlúth lena reiligiún srl.
- Poustinia – a bheith ábhartha do dhaoine reiligiúnacha sa lá atá inniu ann trí áit a thabhairt dóibh inar féidir leo Dia a lorg agus a gcroíthe a oscailt do Dhia agus iad saor ó gach ábhar seachráin srl.
- Cúrsa Spioradálta – tréimhse de scoitheadh ón ngnáthghnáthamh agus ó ghnáthghníomhaíocht a d'fhéadfaí cur ar chumas daoine sa lá atá inniu am a chur i leataobh do phaidreoireacht srl.

G (b) (ii)	SÁRMHAITH	AN - MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — cén fáth go bhfuil tóir ar dhá fhoirm rinnfheithimh d'adhradh i b (i) i measc daoine creidmheacha sa lá atá inniu ann	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) iniúchadh a dhéanamh ar thátail chomh maith le tátail a bhaint	Iarracht den scoth ó thaobh iniúchadh a dhéanamh ar thátail chomh maith le tátail chruinne a bhaint	Iarracht an-mhaith ó thaobh iniúchadh a dhéanamh ar thátail chomh maith le tátail chruinne a bhaint	Iarracht mhaith ó thaobh iniúchadh a dhéanamh ar thátail chomh maith le tátail chruinne a bhaint	iarracht éigin ó thaobh iniúchadh a dhéanamh ar thátail chomh maith le tátail chruinne a bhaint	is beag iarracht a dhéantar ó thaobh iniúchadh a dhéanamh ar thátail chomh maith le tátail chruinne a bhaint	Is fíorbheag iarracht a dhéantar/ní dhéantar iarracht ar bith ó thaobh iniúchadh a dhéanamh ar thátail chomh maith le tátail chruinne a bhaint
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
20 marc x 2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 - 0

Roinn I (a) (i)
Breac achoimre ar threocht amháin is féidir a fheiceáil i bpatrún an chreidimh agus an chleachtais reiligiúnaigh san Eoraip le blianta beaga anuas. 40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra sármhaith eolas ar athruithe sa phátrúin chreidimh reiligiúnaigh trí eolas cruinn a leagan amach maidir le hathrú amháin atá le sonrú sa phátrún creidimh agus cleachtais reiligiúnaigh san Eoraip le blianta beaga anuas m.sh.

- Léiríonn suirbhéanna difríocht idir líon na nEorpach a bhfuil creidimh reiligiúnacha acu agus an líon a ghlacann páirt i gcleachtais reiligiúnacha srl.
- Léirítear i suirbhéanna ar nós EVS go bhféachtar ar chreideamh mar rud príobháideach i go leor áiteanna san Eoraip srl.
- Srl.

I (a) (i)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — treocht amháin atá le sonrú i bpatrún an chreidimh agus an chleachtais reiligiúnaigh san Eoraip le blianta beaga anuas.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) - chun eolas cruinn a leagan amach	Eolas den scoth	eolas an-mhaith	eolas bailí	roinnt eolais	beagán eolais	fíorbheagán/gan aon eolas
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0

Roinn I (a) (ii)
Déan cur síos ar shampla amháin den chaoi a ndearna Pádraig Naofa cleachtais Réamh-Chríostaí a oiriúnú i rith a mhisin in Éirinn. 40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth tuiscint ar an inchultúrú agus cé chomh lárnach agus a bhí sé ó thaobh taithí mhuintir na hÉireann ar an gcreideamh trí chuntas a thabhairt ar shampla amháin den chaoi inar chuir Naomh Pádraig an teachtaireacht Chríostaí in oiriúint don tír ina raibh sé i mbun misin m.sh.

- Láithreacha Ceilteacha don adhradh – bhain fuaráin, toibreacha agus aibhneacha srl. le huiscí an bhaiste agus samhlaíodh blas Chríostaí leo chomh maith le bríonna siombalacha srl.
- Féiltí Ceilteacha – forbraíodh iad chun freastal ar an bhféilire Críostaí m.sh. tháinig oilithreacht Chruach Phádraig a thiteann ar an Domhnach deiridh d'Iúil, sé sin 'Domhnach Chruach Phádraig', in áit na féile Ceilteach Lúnasa srl.
- Srl.

Nóta: Ceadaigh freagraí tuairisciúla.

I (a) (ii)	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC sampla amháin de conas a rinne Naomh Pádraig inchultúrú ar an teachtaireacht Chríostaí le linn a mhisin.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) chun cuntas cruinn a thabhairt	Cuntas sármhaith	Cuntas an-mhaith	cuntas maith	cuntas éigean	is beag cuntas a thugtar	is fíorbheag cuntas a thugtar/ní thugtar cuntas
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0

Nó Roinn I (b) (i)
Mínigh conas a cuireadh naofacht na talún in iúl in Éirinn ársa sa phósadh cultais idir an Rí agus an talamh. 80M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth eolas ar chreideamh reiligiúnach in Éirinn ársa trí chúis chruinn amháin nó níos mó a leagan amach a thugann cuntas ar an gcaoi ar cuireadh naofacht na tíre in iúl sa phósadh cultach idir an Rí agus an talamh in Éirinn ársa m.sh.

- Tagraíonn 'Rí' don 'Rí' in Éirinn ársa agus tagraíonn an frása 'bainis Rí' don phósadh siombalach idir an rí agus bandia na talún; ní foláir do rí na cáilíochtaí cearta a bheith aige le go mbeadh sé inghlactha ag bandia na torthúlachta nó creideadh go dtarlódh gorta agus triomach srl.
- Srl.

I (b) (i)	SÁRMHAITH	AN - MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — conas a cuireadh naofacht na talún in iúl in Éirinn ársa sa phósadh cultais idir an Rí agus an talamh.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) – chun cúis(eanna) cruinn(e) a leagan amach	cúis(eanna) leagtha amach go sármhaith	cúis(eanna) leagtha amach go han-mhaith	cúiseanna leagtha amach go maith	roinnt cúis(eanna) leagtha amach	is beag cúis a leagtar amach	is fíorbheag cúis a leagtar amach/ní leagtar amach cúis ar bith
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
80 marc	80 - 68	67 - 56	55 - 44	43 - 32	31 - 20	19 - 0

Nó Roinn I (b) (ii)
Próifíligh an ról a d'imir bunaitheoir Éireannach amháin de mhainistir i bhforbairt na Críostaíochta san Eoraip. 80M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth tuiscint ar fhorbairt na Críostaíochta san Eoraip trí rianú beacht a dhéanamh ar an gcaoi a raibh ról ag bunaitheoir Éireannach amháin de mhainistir i bhforbairt na Críostaíochta san Eoraip m.sh.

- Colum Cille (Columba 521-597) — samhlaítear é le bunú mainistreach ar Oileán Í agus obair mhisinéireachta in Albain srl.
- Columbanus (Columban) — bhunaigh sé cúig mhainistir ar mhórthír na hEorpa, agus thaisteal sé chomh fada le Bobbio san Iodáil srl.
- Aidan (d.65I) — d'imigh sé ó Oileán Í san Albain chun mainistreacha a bhunú in áiteanna eile; ina ról mar easpag chuir sé oiliúint ar dhaoine eile a bhunaigh mainistreacha nua ina dhiaidh sin srl.
- Srl.

I (b) (ii)	SÁRMHAITH	AN - MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — Conas a bhí baint ag bunaitheoir Éireannach amháin de mhainistir le forbairt na Críostaíochta san Eoraip.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) rianú	rianú sármhaith	rianú an-mhaith	rianú maith	roinnt rianaithe	is beag an rianú a rinneadh	is an-bheag an rianú a dhéantar/ní dhéantar rianú
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
80 marc	80 - 68	67 - 56	55 - 44	43 - 32	31 - 20	19 - 0

Nó Roinn I (b) (iii)
Cuir síos ar shamplaí ó aoiseanna roimhe seo ar conas ar imir leasuithe 'inmheánacha' is ‘seachtracha’ ról i bhforbairt na Críostaíochta in Éirinn. 40Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth eolas ar fhorbairt an chreidimh in Éirinn trí chuntas cruinn a thabhairt ar conas mar a chuaigh leasú ‘inmheánach’ amháin nó níos mó i bhfeidhm agus mar a chuaigh leasú ‘seachtrach’ amháin nó níos mó i bhfeidhm ar fhorbairt na Críostaíochta in Éirinn m.sh.

- 'seachtrach' –
    - Sa dara haois déag, chuir an Pápa Gregory VII tús leis an ‘Leasú Greagórach’ mar a tugadh air, rud ba chúis le heagrú na ndeoisí in Éirinn srl.
    - Le leasuithe an dara haois déag freisin bunaíodh oird reiligiúnacha éagsúla e.g. Thug Naomh Maoileachlainn, a raibh taithí aige ar mhanachas leasaithe sa Fhrainc, manaigh Cistéirseacha go hÉirinn agus bhunaigh sé mainistir ag an Mainistir Mhór sa bhliain 1142 srl.
    - Srl.
- ‘inmheánach’–
    - San 8ú haois rinne an ghluaiseacht Céili Dé iarracht ar thraidisiún aiséitiúla a athnuachan ar bhealach a bhí bunaithe ar Bhriathar Dé, deabhóid do na naoimh agus an saol a bhunú ar lárnacht agus forlámhas Dé srl.
    - Ag an Sionad i Ráth Breasail sa bhliain 1111 bunaíodh sé dheoise is fiche in Éirinn, mar aon le struchtúir pharóisteacha srl.
    - Srl.

I (b) (iii)	SÁRMHAITH	AN - MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — Conas mar a chuaigh leasuithe 'inmheánacha' is ‘seachtracha’ i bhfeidhm ar fhorbairt na Críostaíochta in Éirinn.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) cuntas a thabhairt ar na samplaí	cuntas sármhaith tugtha ar na samplaí	cuntas an-mhaith tugtha ar na samplaí	cuntas maith tugtha ar na samplaí	cuntas éigin tugtha ar na samplaí	is beag cuntas a tugadh ar na samplaí	fíorbheag cuntas/gan aon cuntas tugtha ar na samplaí
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/ earráidí substaintiúla ann
40 Marc x2	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0

Nó Roinn I (b) (iv)
Próifíligh conas is féidir smaointe na hEagnaíochta a fheiceáil sa tslí ar chuir an Cairdinéal Cullen le forbairt na Críostaíochta in Éirinn. 80M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth eolas ar uair thábhachtach i bhforbairt an chreidimh in Éirinn trí smaoineamh amháin nó níos mó ón Eagnaíocht a rianú go beacht a chuaigh i bhfeidhm ar an gcaoi ar chuir an Cairdinéal Ó Cuilinn le forbairt na Críostaíochta in Éirinn m.sh.

- Cairdinéal Ó Cuilinn – d'fhill an Cairdinéal Ó Cuilinn ar Éirinn sa bhliain 1849 le bheith ina Ard-Easpag ar Ard Mhacha agus thug sé isteach cleachtais oifigiúla liotúirgeacha agus dheabhóideacha a chuir an Eaglais Chaitliceach in Éirinn ar aon dul leis an Róimh srl
- Chuir an tábhacht a leagadh ar an tsaoirse mar chuid den Eagnaíocht ar chumas an Chairdinéil Uí Chuilinn an Caitliceachas Rómhánach a fhorbairt ón dtaobh istigh i.e. bunú scoileanna, ospidéil agus dílleachtlanna Caitliceacha srl.

I (b) (iv)	SÁRMHAITH	AN - MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — smaointe na hEagnaíochta a fheiceáil sa tslí ar chuir an Cairdinéal Cullen le forbairt na Críostaíochta in Éirinn	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) rianú	Rianú sármhaith	rianú an-mhaith	rianú maith	roinnt rianaithe	is beag an rianú a rinneadh	is an-bheag an rianú a dhéantar/ní dhéantar rianú
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/ earráidí substaintiúla ann
80 marc	80 - 68	67 - 56	55 - 44	43 - 32	31 - 20	19 - 0

Nó Roinn I (b) (v)
Scrúdaigh dhá shlí inar tugadh áit don reiligiún i mBunreacht na hÉireann. 40M x2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth eolas ar fhorbairt an chreidimh in Éirinn trí ghrinnscrúdú a dhéanamh ar dhá shlí ar tugadh áit don chreideamh i mbunreacht na hÉireann m.sh.

- Aithníonn an brollach Dia go follasach, i bhfoirm na Tríonóide m.sh. '… ag admháil ár ndualgais uile i leith ár dTiarna Dhiaga, Íosa Críost …'
- Seasann Airteagal 44 le ceart an duine creideamh a chleachtadh saor ó aon chur isteach ó aon duine Mar thoradh ar reifreann na ndaoine sa bhliain 1972, baineadh as forálacha a rinne ómós do sheasamh na hEaglaise Caitlicí Rómhánaí agus a thug aitheantas do na mór-reiligiúin eile a bhí i réim sa tsochaí in Éirinn an tráth sin srl.
- Srl.

I (b) (v)	SÁRMHAITH	AN - MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — dhá shlí inar tugadh áit don reiligiún i mBunreacht na hÉireann.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/ gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) grinnscrúdú a dhéanamh	grinn scrúdú sármhaith déanta	grinn scrúdú an-mhaithdéanta	grinnscrúdú maithdéanta	roinntgrinnscrú daithe déanta	ba bheag grinnscrúdú a rinneadh	is beag grinnscrúdú a dhéantar/ ní dhéantar grinnscrúdú ar bith
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráid í substaintiúla ann
40 Marc x2	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0

Roinn J (a)

Déan cur síos ar dhá shampla den chaoi a raibh tionchar ag saothar Galileo ar an smaointeoireacht reiligiúnach agus eolaíoch lena linn. 40M x2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra den scoth eolas ar an ngaol idir eolaíocht agus creideamh trí chuntas cruinn a thabhairt ar dhá shampla den chaoi a ndeachaigh Galileo i bhfeidhm ar smaointeoireacht reiligiúnach agus eolaíoch a linne m.sh.

- Thug obair Galileo breathnóireacht agus turgnamh le chéile le teoiric mhatamaiticiúil as ar tháinig an rud ar a dtugtar 'smaointurgnaimh'; D'eascair coimhlint as seo idir na teoiricí nua bunaithe ar bhreathnóireacht agus na sean-teoiricí a bhí bunaithe ar údarás agus traidisiún a agairt srl.
- D'aimsigh Galileo máchailí ar dhromchla na gealaí agus na gréine a spreag é chun an tátal a bhaint go raibh rudaí neamhfhoirfe sna flaithis amhail an domhan ar a bhfuil na dlíthe fisice céanna i bhfeidhm agus atá ar domhan; spreag obair Galileo na heolaithe chun dul i muinín an réasúin agus tharraing sé ceisteanna aníos faoi údarás an Bhíobla; údarás na hEaglaise srl.
- Srl.

J (a)	SÁRMHAITH	AN - MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — dhá shampla den chaoi a raibh tionchar ag Galileo ar an smaointeoireacht reiligiúnach agus eolaíoch lena linn.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) chun cuntas cruinn a thabhairt	Cuntas sármhaith	Cuntas an-mhaith	Cuntas maith	Cuntas éigin	is beag an cuntas a thugtar	is an-bheag an cuntas a thugtar/ ní thugtar cuntas
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/ earráidí substaintiúla ann
40 Marc x2	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0

Nó Roinn J (b) (i)
Mínigh na buntáistí a bhaineann le fiosrú 'oibiachtúil' agus 'suibiachtúil' i gcur chuige na heolaíochta agus an reiligiúin chun aghaidh a thabhairt ar cheisteanna faoin saol agus faoi mhaireachtáil sa lá atá inniu ann. 20Mx2/40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha
Léireoidh freagra den scoth eolas ar na fiontair dhiagachta agus eolaíochta trí chúis amháin nó níos mó a leagan amach a bhfuil imscrúdú oibiachtúil agus suibiachtúil chun leasa na heolaíochta agus an chreidimh ó thaobh aghaidh a thabhairt ar cheisteanna faoin saol agus faoi mhaireachtáil sa lá atá inniu ann m.sh.

- Imscrúdú suibiachtúil – ag brath ar dhearcadh ar leith; d'fhéadfadh sé a bheith fiúntach sa mhéid is gur féidir le freagairt mhothúchánach spreagadh pearsanta a mhúscailt chun fionnachtain eolaíoch a dhéanamh m.sh. leigheas a aimsiú do thinneas ar leith a chuir isteach ar theaghlach duine; is féidir le reiligiún an chúis ar tharla rud éigin a thabhairt chun soiléireachta (m.sh. cén fáth ar éirigh ball den teaghlach tinn? Cad é an bhrí atá taobh thiar de seo?) in ann léargas a thabhairt do dhuine ar bhrí na beatha srl.
- Imscrúdú oibiachtúil – tá fiúntas ag baint le himscrúdú neodrach, neamhchlaonta agus oibiachtúil sa mhéid is go bhfuil sé níos iontaofa de bharr deireadh a chur leis an ngné phearsanta agus leis an ngné shainiúil trí bhéim a chur ar an bhfíric intomhaiste; Is féidir le heolaíocht solas a chaitheamh ar an gcaoi a dtarlaíonn rud éigin (m.sh. cad iad a n-airíonna, na nithe ba chúis leo?) srl.

Nóta: Glac le freagraí tuairisciúla a dhéanann tagairt intuigthe d'imscrúdú oibiachtúil agus suibiachtúil.

J (b) (i)	SÁRMHAITH	AN - MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — Cén fáth go bhfuil fiosrú 'oibiachtúil' agus 'suibiachtúil' chun leasa na heolaíochta agus an chreidimh ó thaobh aghaidh a thabhairt ar cheisteanna faoin saol agus faoi mhaireachtáil	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) roinnt cúis(eanna) leagtha amach	cúis(eanna) leagtha amach go sármhaith	cúis(eanna) leagtha amach go han-mhaith	cúiseanna leagtha amach go maith	roinnt cúis(eanna) leagtha amach	is beag cúis a leagtar amach	is fíorbheag cúis a leagtar amach/ní leagtar amach cúis ar bith
Cruinneas Fíorasach	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0
20 marc x 2	20 - 17	16 - 14	13 - 11	10 - 8	7 - 5	4 – 0

Roinn J (b) (ii)

● An Búdachas ●An Chríostaíocht ● An Hiondúchas ● Ioslam ● An Giúdachas

Rianaigh conas is féidir an tuiscint ar chruthú an domhain/an domhan nádúrtha i gceann amháin de na reiligiúin thuas tionchar a imirt ar dhearcadh a mball maidir le saincheist éiceolaíochta sa lá atá inniu ann. 40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léireoidh freagra iontach tuiscint ar an ngaol idir creideamh agus eolaíocht trí bhealach a leagan amach go beacht a bhféadfadh tionchar a bheith ag an tuiscint ar an gcruthú/an domhan nádúrtha i gceann de na reiligiúin a liostaítear sa cheist ar dhearcadh na mball i leith saincheist éiceolaíoch sa lá atá inniu ann m.sh.

- An Búdachas – Tá iallach ar Bhúdaigh gach a bhfuil ar a gcumas dhéanamh chun fulaingt a mhaolú agus an comhshaol a chosaint srl.
- An Chríostaíocht - Tugann Geineasas le fios go bhfuil daoine ina gcaomhnóirí ar chruthú Dé agus go gcuirtear de chúram orthu a bheith freagrach as an timpeallacht srl.
- An Hiondúchas - Dá bhrí sin is é an fheidhm atá ag Brahma ná meas ar an timpeallacht a chothú i measc na Hiondúch; ós rud é go gcreideann na Hiondúigh gur féidir Moksha a bhaint amach trí dhea-oibreacha a dhéanamh, féadann sé seo iallach morálta a chur orthu aire a thabhairt don timpeallacht srl.
- An tIoslamachas - Múineann téacsanna Ioslamacha do dheisceabail Ioslam acmhainní nádúrtha a chaomhnú nuair atá siad faoi bhagairt; samhlaítear daoine mar chailifí (leas-ionadaí nó maor) de chuid Allah agus go bhfuil siad freagrach as aire a thabhairt don domhan srl.
- An Giúdachas - Léiríonn scéalta an chruthaithe sa Bhíobla Eabhrach an chaoi a bhfuil freagracht ar dhaoine aire a thabhairt do chruthú Dé sa chaoi is mian leis e.g. Deirtear i Deotranaimí gur cheart crainn torthaí a chosaint in aimsir chogaidh srl.

J (b) (ii)	SÁRMHAITH	AN - MHAITH	MAITH	RÉASÚNTA	LAG - AN LAG - GAN AON GHRÁD	
Fianaise ar MC — Conas is féidir le tuiscint ar chruthú an domhain/an domhan nádúrtha i gceann amháin de na reiligiúin thuas dul i bhfeidhm ar dhearcadh maidir le saincheist éiceolaíochta.	fianaise shubstaintiúil	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	fianaise leordhóthanach	fianaise uireasach	fíorbheagán fianaise/ gan aon fhianaise
Baint	baint iomlán agus shoiléir	baint shoiléir	baint ghinearálta	baint theoranta	baint bheag	Gan bhaint
Úsáid scile(anna) Nascadh	Nascadhden scoth	Nascadhan-mhaith	Nascadhmaith	Roinntnasctha	is beagnascadh a dhéantar	is an-bheag an nascadh a dhéantar/ ní dhéantar nascadh ar bith
Cruinneas Fíorasach	Nascadhden scoth	Nascadhan-mhaith	Nascadhmaith	Roinntnasctha	is beagnascadh a dhéantar	is an-bheag an nascadh a dhéantar/ ní dhéantar nascadh ar bith
Non-national	gan aon mhór-earráid(í)	is an-bheag an earráid/ na hearráidí atá ann	is beag na mór-earráidí atá ann	roinnt mór-earráidí ann	mórán mór-earráidí ann	earráid shubstaintiúil/ earráidí substaintiúla ann
40 Marc	40 - 34	33 - 28	27 - 22	21 - 16	15 - 10	9 - 0

Marcanna Breise as ucht freagairt trí Ghaeilge

Léiríonn an tábla thíos an méid marcanna breise ar chóir a bhronnadh ar iarrthóirí a ghnóthaíonn thar 75% d'iomlán na marcanna.

N.B. Ba chóir marcanna de réir an ghnáthráta a bhronnadh ar iarrthóirí nach ngnóthaíonn thar 75% d'iomlán na marcanna. Ba chóir freisin an marc bónais sin a shlánú síos.

Tábla I Bain úsáid as an tábla seo i gcás na hábhair a leanas:

Tábla 240 @ 10%

Bain úsáid as an tábla seo i gcás na n-ábhar a bhfuil 240 marc san iomlán ag gabháil leo agus inarb é 10% gnáthráta an bhónais.

Bain úsáid as an ngnáthráta i gcás 180 marc agus faoina bhun sin. Os cionn an mharc sin, féach an tábla thíos.

Bunmharc	Marc Bónais
181 - 183	17
184 - 186	16
187 - 190	15
191 - 193	14
194 - 196	13
197 - 200	12
201 - 203	11
204 - 206	10
207 - 210	9

Bunmharc	Marc Bónais
211 - 213	8
214 - 216	7
217 - 220	6
221 - 223	5
224 - 226	4
227 - 230	3
231 - 233	2
234 - 236	1
237 - 240	0

Teidil Forordaithe don Obair Chúrsa san Oideachas Reiligiúnach Scrúdú na hArdteistiméireachta 2022 — S59/20

Tugtar rogha de **dhá** theideal i Roinn E agus i Roinn H thíos.
Ba chóir do na hiarrthóirí gan a n-obair chúrsa a bhunú ach ar aon teideal **amháin**, glactha ó Roinn E *nó* ó Roinn H.

E.1 Déan taighde ar an tionchar atá ag daonnacht Mhuire, máthair Íosa mar a léirítear sna Soiscéil, ar dhá chleachtas reiligiúnacha atá cáiliúil taobh istigh de shainchreideamh Críostaí sa lá atá inniu ann.

Critéir Mharcála

Léireoidh obair chúrsa shármhaith tuiscint ar Mhuire, máthair Íosa, i dtraidisiún Críostaí amháin trí fhaisnéis chruinn ar dhaonnacht Mhuire a anailísiú mar atá sé léirithe sna Soiscéil agus trí theacht ar chonclúidí cruinne maidir lena tionchar ar dhá chleachtas reiligiúnacha a bhaineann le sainchreideamh Críostaí amháin sa lá atá inniu ann.

E.2 ● BITHEOLAÍOCHT ● FEALSÚNACHT ● SÍCEOLAÍOCHT ● SOCHEOLAÍOCHT

Próifíligh conas a théann dhá léargas óna bhfuil thuas, maidir leis an tuiscint ar inscne, i bhfeidhm ar róil na bhfear agus na mban sa tsochaí, atá ag athrú.

Critéir Mharcála

Léireoidh obair chúrsa shármhaith tuiscint ar inscne agus ar an tsochaí trí rianú cruinn a dhéanamh ar an mbealach a ndeachaigh léargais ó dhá cheann de na disciplíní arna liostú sa teideal i bhfeidhm ar róil na bhfear agus na mban sa tsochaí, róil atá ag athrú.

Nóta: Glac le tagairt intuigthe róil i mbun athraithe

H.1 Imscrúdú ar thionchar an Bhíobla ar dhá chineál litríochta ar na liostú thíos. ●Bunreacht ●Forógra saoirse ●Óráid cháiliúil

Critéir Mharcála

Léireoidh obair chúrsa shármhaith tuiscint ar thionchar an Bhíobla trí shúil ghéar a chaitheamh ar thionchar na litríochta Bíobalta ar dhá cheann de na cineálacha litríochta arna liostú sa teideal.

H.2

Liosta A	**Liosta B**
● Laoi Bhuíochais Hanná (1 Sam 2:1-10)	**● An Brollach (En 1:1-18)**
● Iosrael Athbhunaithe (Ís 52:13-53:12)	**● An Seanmóir ar an Machaire (Lc 6:20-49)**
● Na Deich nAitheanta (Eax 20:1-21)	**● An Claochlú (Mc 9:2-13)**

Iniúchadh agus anailís ar théacs amháin ó Liosta A agus téacs amháin ó Liosta B thuas maidir le gach ceann de na pointí seo a leanas: Comhthéacs/cúlra bunaidh an téacs.
An teachtaireacht atá ag an téacs maidir leis an gcaidreamh idir Dia agus pobal Dé.

Critéir Mharcála

Léireoidh obair chúrsa shármhaith eolas ar théacsanna bíobalta áirithe trí shúil ghéar a chaitheamh ar théacs amháin ó Liosta A agus téacs amháin ó Liosta B arna liostú sa teideal chun mioneolas a aimsiú maidir le cúlraí/ comhthéacsanna bunaidh na dtéacsanna agus maidir lena bhfuil sna téacsanna faoin gcaidreamh idir Dia agus pobal Dé.

Obair Chúrsa san Oideachas Reiligiúnach – Gnáthleibhéal

Aidhmeanna den obair chúrsa d'Oideachas Reiligiúnach na hArdteistiméireachta:

- Deis a thabhairt do dhaltaí dul i ngleic go pearsanta le saincheist leasa nó imní.
- Forbairt a dhéanamh ar eolas, tuiscint, scileanna agus dearcaí na ndaltaí, dé réir mar atá leagtha amach i gcuspóirí na rannóige atá ainmnithe don obair chúrsa.
- Deis a thabhairt do dhaltaí tabhairt faoi thaighde, anailís agus mhachnamh breise ar thopaic roghnaithe.
- Scileanna taighde, anailíse, meastóireachta, smaointeoireachta criticiúla, cumarsáide agus machnaimh a fhorbairt.

Cuireadh obair chúrsa isteach mar ghné den nós imeachta measúnaithe den oideachas reiligiúnach i scrúdú na hArdteistiméireachta mar gheall ar nádúr an ábhair féin. Tá forbairt na scileanna taighde, smaointeoireachta criticiúla, anailíse agus machnaimh ina bpríomhchuspóirí de mhúineadh an oideachais reiligiúnaigh ag an leibhéal sinsearach. Tá obair an chúrsa deartha chun deiseanna a thabhairt do dhaltaí tuilleadh forbartha a dhéanamh ar na scileanna seo trí imscrúdú mionsonraithe a dhéanamh ar thopaic roghnaithe. (Oideachas Reiligiúnach, An Ardteistiméireacht, Treoirlínte do Mhúinteoirí – CNCM leathanach 142)

Ní mór do na hiarrthóirí obair chúrsa a chur isteach ar aon teideal amháin. Tá na teidil chéanna ag gabháil leis an nGnáthleibhéal agus leis an Ardleibhéal. Ba chóir Leabhrán Obair Chúrsa an iarrthóra a mharcáil ag an leibhéal ag ar thóg sé/sí an scrúdú. Más mian le hiarrthóirí an obair chúrsa a léiriú, is féidir é sin a dhéanamh sa spás atá ar fáil chuige sin ar gach leathanach. Níor chóir dóibh, áfach, ábhar a cheangal nó a fheistiú den Leabhrán Obair Chúrsa. Ní mór don iarrthóir na grafaicí nó na híomhánna ar fad a tharraingt nó a scanadh díreach ar an Leabhrán Obair Chúrsa.

Scrúdú na hArdteistiméireachtaOideachas Reiligiúnach
Nótaí Mínithe Marcála Ar Líne - Obair Chúrsa

Nóta mínithe	Cur síos	Arna Léiriú
MC ✓	Cód MC ✓ ar an imeall clé de Chuid A agus Cuid B den Leabhrán.	An chéad píosa fianaise maidir le Critéir Mharcála theideal 2022 i Leabhrán Obair Chúrsa an iarrthóra.
MC ^{X}	Cód MC ^{X} ar an imeall clé de Chuid A agus Cuid B de Leabhrán Obair Chúrsa an iarrthóra.	Gan aon phíosa fianaise maidir le Critéir Mharcála theideal 2022 i Leabhrán Obair Chúrsa an iarrthóra.
S I	Cód S I ar an imeall clé de Chuid A in aice leis an $2^{ú}$ foinse arna tabhairt sa Leabhrán.	Eolas ar an $2^{ú}$ foinse arna úsáid maidir leis an obair chúrsa a dhéanamh ar Theideal 2022.
S S	Cód SS ar an imeall clé de Chuid A in aice le heolas ar an $2^{ú}$ céim agus scil arna úsáid maidir le hobair chúrsa a dhéanamh ar Theideal 2022	Eolas ar an gcéim agus an scil a úsáideadh do Theideal 2022. (Taighde; anailís; measúnú; smaointeoireacht chriticiúil; cumarsáid; machnamh)
S F	Cód SF ar an imeall clé de Chuid A in aice leis an $2^{ú}$Achoimre maidir le hobair chúrsa a dhéanamh ar Theideal 2022.	Achoimre ar thorthaí theideal 2022 (An cumas chun – eolas a roghnú, a anailísiú agus a mheasúnú nó chun eolas a shórtáil agus a chur in eagar nó chun tuairimí a chur i láthair go gonta agus go héifeachtach)
S	Cód S ar an imeall clé de Chuid B in aice leis an $2^{ú}$ scil arna úsáid maidir le hobair chúrsa a dhéanamh ar Theideal 2022.	Úsáid scileanna ar theideal 2022 – Taighde; anailís; meastóireacht; smaointeoireacht chriticiúil; cumarsáid; machnamh; breithiúnas; meastóireacht.
I	Cód I ar an imeall clé de Chuid B in aice leis an $2^{ú}$ hábhar spéise maidir le hobair chúrsa a dhéanamh ar Theideal 2022.	Cén fáth a raibh teideal 2022 ina ábhar spéise? (díograis/imní)
P	Cód P ar an imeall clé de Chuid B in aice leis an $2^{ú}$ peirspictíocht maidir le hobair chúrsa a dhéanamh ar Theideal 2022.	Cé na peirspictíochtaí difriúla ar tháinig tú trasna orthu le linn duit an obair chúrsa a dhéanamh ar do theideal roghnaithe do 2022? (An cumas tuairimí/cuir chuige dhifriúla i leith topaice a léirmhíniú, a chur i gcomparáid agus a mheas; an cumas frith-argóintí a fhorbairt)
Q	Cód Q ar an imeall clé de Chuid B in aice leis an $2^{ú}$ ceist maidir le hobair chúrsa a dhéanamh ar Theideal 2022.	Cé na ceisteanna a tháinig chun cinn trí obair chúrsa a dhéanamh ar theideal 2022? *(An cumas údarás foinsí difriúla eolais a cheistiú agus an cumas idirdhealú a dhéanamh idir fíric agus tuairim)*
PI	Cód PI ar an imeall clé de Chuid B in aice leis an $2^{ú}$ léargas pearsanta maidir le hobair chúrsa a dhéanamh ar Theideal 2022.	Cé na léargais phearsanta a fuair tú trí obair chúrsa a dhéanamh ar theideal 2022? *(Cumas an duine chun machnamh a dhéanamh ar an bhfoghlaim agus an tionchar a bhíonn ag an bhfoghlaim sin ar thuairimí, meonta agus eispéireas an duine sin)*
V	Cód V ar an imeall clé de Chuid B in aice lena bhfuil aitheanta mar an ngné is luachmhara maidir le hobair chúrsa a dhéanamh ar theideal 2022.	Cad é an chuid ba luachmhaire den obair chúrsa a dhéanamh ar theideal 2022?
⌇	Cód ⌇ líne ingearach chorrach ar an imeall clé de Leabhrán Obair Chúrsa an iarrthóra.	Leathanach bán feicthe ag an scrúdaitheoir.
[	Cód] ar an imeall clé de Leabhrán an iarrthóra.	Tús de fhreagra dúblach ar obair chúrsa faoi theideal 2022 ar bronnadh marcanna air cheana.
]	Cód] ar an imeall clé de Leabhrán an iarrthóra.	Críoch de fhreagra dúblach ar obair chúrsa faoi theideal 2022 ar bronnadh marcanna air cheana.

I dtaca lena bhfuil á mheas in Obair Chúrsa Gnáthleibhéil
Cuid A – *Achoimre ar an Imscrúdú ar Theidil Fhorordaithe 2022*

Tuairiscín:

Pointí a Thugtar Cuid A	**SÁRMHAITH**	**MAITH**	**RÉASÚNTA**	**LAG**
Fianaise ar *Chritéir Mharcála* theideal 2022 *(eolas ar an siollabas; tuiscint; scileanna; meonta)* **Cód MC ✓ nó MC X**	**FIANAISE SHUBSTAINTIÚIL CHRUINN**	**FIANAISE MHAITH CHRUINN**	**ROINNT FIANAISE**	**DROCHFHIANAISE/ GAN FIANAISE**
Marcanna	**40 - 33**	**32 - 25**	**24 — 17**	**16 — 0**
Foinsí eolais ar theideal 2022 *2ú foinse* **Cód SI**	ÚSÁID SHUBSTAINIÚIL BAINTE AS FAISNÉIS MHAITH ANN	MAITH FAISNÉIS MHAITH ANN	ROINNT FAISNÉIS MHAITH ANN	GAN AON FHAISNÉIS/BEAGÁN FAISNÉIS MHAITH ANN
Eolas ar na *céimeanna a tógadh agus ar na scileanna* a úsáideadh ar Theideal 2022 *2ú céim/scil* **Cód SS**	FAISNÉIS FAISNÉIS MHAITH ANN	EOLAS GINEARÁLTA	EOLAS AN-GHINEARÁLTA	GAN AON SAINAITHINT ANN/BEAGÁN SAINAITHEANTA AR FAISNÉIS MHAITH ANN
Achoimre ar *thorthaí theideal 2022* *2ú toradh* **Cód SF**	AN-FHIÚNTACH OBAIR ACHOIMRE IOMLÁN ÁBHARTHA	PÍOSA FIÚNTACH OIBRE ACHOIMRE AON ACHOIMRE	PÍOSA LEORDHÓTHAN ACH ACHOIMRE THEORANTA FAOIN OBAIR	PÍOSA NEAFAISEACH/NEAMHÁBHARTHA OIBRE ACHOIMRE LAG/GAN SON AON ACHOIMRE
- Fianaise thacaíochta do na tuairimí a dtagtar orthu.	FIANAISE SHUBSTAINTIÚIL THACAÍOCHTA	MAITH FIANAISE THACAÍOCHTA LE HAGHAIDH CONCLÚIDÍ	ROINNT FIANAISE THACAÍOCHTA LE HAGHAIDH CONCLÚIDÍ	GAN AON SAINAITHINT ANN/BEAGÁN SAINAITHEANTA AR FIANAISE THACAÍOCHTA LE HAGHAIDH CONCLÚIDÍ
- Rannpháirtíocht phearsanta le teideal 2022.	ÚSÁID SHUBSTAINIÚIL BAINTE AS PHEARSANTA	SAINAITHINT RANNPHÁIRTÍOCHT PHEARSANTA	ROINNT PLÉ PHEARSANTA	RANNPHÁIRTÍOCHT PHEARSANTA NEAMHLEOR/ GAN AON RANNPHÁIRTÍOCHT PHEARSANTA

I dtaca lena bhfuil á mheas in Obair Chúrsa Gnáthleibhéil
*Cuid B – Machnamh pearsanta ar an bhfoghlaim, ar na scileanna agus ar na heispéiris a baineadh amach trí obair chúrsa a dhéanamh ar **Thuairisceoir** na dTeideal a leagadh síos don bhliain 2022**:***

Ceisteanna socraithe i gCuid B.	**SÁRMHAITH**	**AN-MHAITH**	**Maith**	**RÉASÚNTA/LAG**
Fianaise ar *Chritéir Mharcála na bliana 2022* (*eolas ar an siollabas; tuiscint; scileanna; dearcthaí*) **Cód MC ✓ nó MC ˣ**	**ÚSÁID SHUBSTAINIÚIL BAINTE AS CRUINN**	**MAITH FIANAISE CHRUINN**	**ROINNT THACAÍOCHTA**	**ACHOIMRE LAG/GAN SON THACAÍOCHTA**
Marcanna	**40 - 33**	**32 - 25**	**24 - 17**	**16 - 0**
Úsáid scileanna ar theideal 2022 *(Taighde; anailís; meastóireacht; smaointeoireacht chriticiúil; cumarsáid; machnamh; breithiúnas)* 2ú scil **Cód S**	ÚSÁID SHUBSTAINIÚIL BAINTE AS SCILEANNA	SAINAITHINT SCILEANNA	ÚSÁID RÉASÚNTA SCILEANNA	RANNPHÁIRTÍOCHT PHEARSANTA NEAMHLEOR/GAN AON SCILEANNA
Cén fáth a raibh teideal 2022 ina ábhar spéise? *(fonn / imní)* 2ú spéis **Cód I**	PÍOSA OIBRE AN-FHIÚNTACH MAIDIR LE HOBAIR MÍNIÚ MIONSONRAITHE SPÉIS PHEARSANTA SHOILÉIR	PÍOSA FIÚNTACH OIBRE MÍNIÚ GINEARÁLTA ROINNT SPÉIS PHEARSANTA LÉIRITHE	PÍOSA BREÁ OBAIR ÁBHARTHA GAN A DHÓTHAIN SPÉIS PHEARSANTA LÉIRITHE	FÁNACH/ AN-FHÁNACH GAN PUINN TÁBHACHTA/ GAN TÁBHACHT AR BITH AG BAINT LEIS SPÉIS PHEARSANTA
Cé na peirspictíochtaí difriúla ar tháinig tú trasna orthu le linn duit an obair chúrsa a dhéanamh ar do theideal roghnaithe do 2022? *(An cumas tuairimí/cuir chuige dhifriúla i leith topaice a léirmhíniú, a chur i gcomparáid/a mheas; an cumas frith-argóintí a fhorbairt)* 2ú léargas **Cód P**	ÚSÁID SHUBSTAINIÚIL BAINTE AS SHUBSTAINTIÚIL ANN AGUS PEIRSPICTÍOCHTAÍ ÉAGSÚLA A CHOTHROMÚ	SAINAITHINT SHOILÉIR AGUS COTHROMÚ DÉANTA AR PHEIRSPICTÍOCHTAÍ ÉAGSÚLA	ROINNT SAINAITHINTE & IARRACHT COTHROMAÍOCHT A BHAINT AMACH AR PHEIRSPICTÍOCHTAÍ ÉAGSÚLA	SAINAITHEANTA AGUS COTHROMÚ DÉANTA AR PHEIRSPICTÍOCHTAÍ ÉAGSÚLA
Cé na ceisteanna a tháinig chun cinn trí obair chúrsa a dhéanamh ar theideal 2022? *(An cumas údarás foinsí difriúla eolais a cheistiú agus an cumas idirdhealú a dhéanamh idir fíric agus tuairim)* 2ú ceist **Cód Q**	ÚSÁID SHUBSTAINIÚIL BAINTE AS SHOILÉIR AR NA CEISTEANNA	SAINAITHINT SHOILÉIR AR NA CEISTEANNA	IARRACHT ÉIGIN DÉANTA CEISTEANNA A SHAINAITHINT	GAN AON SAINAITHINT ANN/BEAGÁN SAINAITHEANTA AR NA CEISTEANNA GAN AON/BEAGÁN
Cé na léargais phearsanta a fuair tú trí obair chúrsa a dhéanamh ar theideal 2022? *(cumas machnamh a dhéanamh ar an bhfoghlaim agus ar a tionchar ar smaointí, meonta agus eispéireas)* 2ú léargas pearsanta **Cód PI**	CUR SÍOS MIONSONRAITHE MAR AON LE RANNPHÁIRTÍOCHT SHUBSTAINTIÚIL PHEARSANTA	CUR SÍOS GINEARÁLTA INA LÉIRÍTEAR RANNPHÁIRTÍOCHT PHEARSANTA SHOILÉIR	CUR SÍOS GINEARÁLTA AGUS RANNPHÁIRTÍOCHT PHEARSANTA LEORDHÓTHANACH ANN	BEAGÁN CUR SÍOS ANN/GAN AON CHUR SÍOS É EASNAMHACH/ GAN AON PHLÉ PHEARSANTA
Cad é an chuid ba luachmhaire den obair chúrsa a dhéanamh ar theideal 2022? **Cód V**	MEASÚNÚ SUBSTAINTIÚIL AR AN LUACH	MEASÚNÚ AN-MHAITH AR AN BHFIÚNTAS	ROINNT MEASÚNAITHE AR AN BHFIÚNTAS	MEASÚNÚ LAG/NÍ DHEARNADH MEASÚNÚ AR AN LUACH